

На «Срібному острові» Людмили Лимар

«Срібний острів» — підсумок усього мого життя і творчого досвіду, — починає нашу розмову Людмила Дмитрівна. — Чому саме срібний? Для мене це містичний колір духу. Срібна нить, срібний вік поезії... Щоразу на межі століть спостерігається особливий зв'язок часів, сплеск творчої діяльності.

Головна ідея нашого театру — відродження людяності в людині, а в центрі його уваги — актор. «Срібний острів» — театр великого плану. Глядач повинен бачити очі виконавців, відчувати творення образу. Усі наші вистави — про кохання, що девальгувалося у наш час, стало чимось механічним під назвою секс. Раніше, і в давньогрецькому театрі, й у молитвах, все йшло крізь серце і тільки в такий спосіб набувало сенсу. Нині мистецтво зачіпає здебільшого мозок, інтелект. Але ж серце — сівач, а мозок — орач! Врожаю без засіву не буває. Дістати глибин глядацьких сердець для мене й є потраплянням у срібло.

Певне, не всі знають про ваш російський період творчості. До речі, я й сам не пам'я-

...Ії ще можна побачити в Театрі драми і комедії на Лівому березі, наприклад у «Білому джазі Кароліни Ешлі» за Сомерсетом Моєм. Ефектна роль «жінки середнього віку» з усіма її примхами і невизначеністю в коханні... Але це разові вистави. У заслуженої артистки України Людмили Лимар є свій театр - театр-антреприза «Срібний острів», який ось уже два з половиною роки дає вистави на сцені Будинку культури «Київметробуду». Невеличкий затишний зал майже щоразу повний. Особливо багато глядачів, переважно молоді, було на останній прем'єрній виставі «Бусы всеобщей любви» («Намисто загального кохання») за п'єсою американського драматурга Леонарда Герша «Такі вільні метелики». У цій мелодрамі про сліпого юнака і його ексцентричну сусідку Людмила Лимар виступає і як виконавиця ролі матері головного героя, і як постановник.

таю, за яку роль вам було присуджено Державну премію імені Станіславського. За Настасію Пилипівну?

За Аксинію з «Тихого Дону» в Ростовському драматичному театрі імені М.Горького. Це була перша постановка славнозвісного роману Шолохова на сцені. Мені тоді виповнилося 28 років і, певне, на той час я була наймолодшою лауреаткою головної театральної премії Союзу. Разом зі мною її одержали Павло Морозенко й Аристарх Ліванов, виконавці ролі Григорія Мелехова. З останнім, чудовою людиною, колишнім киянином, ми підтримуємо стосунки й дотепер. Буваючи в Києві,

54 На виставах українською мовою не заробиш

Аристарх завжди зупиняється у нас вдома.

Кажуть, ви – донська козачка?..

Не зовсім так. Я – донська хохлушка. У Шолохова, до речі, добре написано про конфлікти між козаками й українцями. Наша родина приїхала на Дон з Полтавщини у 20-ті роки. І не лише наша – подивіться хоча б на назви сіл – Київка, Полтавка, Миколаївка... Я народилася на станції Панфілово, що на півночі Волгоградської області, на річці Медведиця, притоці Дону. Добре знаю козацьке життя, українські пісні, літературу. «Відьму», моновиставу за поемою Тараса Шевченка, присвятила своїй бабусі, яка ніколи не розмовляла російською. Моя творча біографія починалася у Ростові.

Едуард Митницький саме там запропонував перебратися на «історичну батьківщину»?

Так, він ставив «Зикових» М.Горького, де я грала Павлу. Тоді ж Едуард Маркович сказав: «Коли у мене буде свій театр, запрошу вас із Лівановим до Києва». Аристарх врешті-решт прийняв пропозицію з Москви, а я з 1978 року – в першому ешелоні Театру драми і комедії. Тоді він ще не мав приміщення на Лівому березі, називався ансамблем при Київконцерті. Саме з ним пов'язані мої найвідоміші вистави: «Настасія Пилипівна» (у парі з незабутнім Павлом Морозенком – князем Мишкіним), «Любов під в'язами», «Привіт усім. Маркс...»

І все ж ви, провідна актриса, вирішили вийти зі штату...

Я вдячна театру на Лівому березі, але... Людина росте, поглиблюється. Театр – це колективна творчість, однак у якийсь момент відчуваєш, що у тебе є власний голос. У мене виникла ностальгія за іншим театром. Мені не дуже подобалися пошуки у той час – фарсові, розважальні. Після «інформаційної революції» початку 90-х лавиною пішли публікації про Людину, Бога. Вперше я прочитала, чим власне займалися Станіславський та інші фундатори російського театру. А я в той час підмалюю уста і виходжу грати, ну, приміром, «Мені тридцять років». Ось тоді й відчула, що найбільше хочу розповідати про людину, її життя і смерть.

І з чого почали «самостійне плавання»?

З п'єси Жана Кокто «Людський голос». Насамперед, було цікаво, чи зможу я годину і п'ятнадцять хвилин гово-

рити по телефону, препарувати людський дух, розповідати про долю жінки. Ось так і відчула власний людський голос.

З іншою моновиставою – згаданою «Відьмою» ви їздили на театральний фестиваль до шотландського міста Единбург...

На виставу ще до нашого приїзду було продано лише два квитки. Але потім – аншлаги. До Единбурга приїжджає близько двох з половиною тисяч театральних груп. Вибір шалений: артистів більше, ніж глядачів. Газета «Scotsman» писала, що це був унікальний спектакль. Мене запросили на гастролі, і я грала «Відьму» 19 разів. На півтора місяці затрималась у Великобританії – Лондон, Бірмінгем, Глазго, Глостер. Виставу називали явищем, квінтесенцією акторської майстерності. Грала українською, а сюжет було стисло викладено у програмці.

Чому «Відьми» немає в репертуарі «Срібного острова»? І взагалі українських п'єс?

Я б грала і «Відьму», і «Одержиму» Лесі Українки, але ми не маємо державої фінансової підтримки, а на виставах українською мовою не заробиш. З національною класикою я виступаю в ліцеях, школах, іноді безкоштовно. Мрію зробити виставу про художницю Катерину Білокур, коли на неї буде потенційний глядач, як і на інші україномовні проекти. Наш театр – приватний...

«Візитною карткою» вашого театру є ностальгійне шоу «Прощальна вечерея» за романами Олександра Вертинського. Чому ви зацікавилися саме ним?

У поезії Вертинського мене приваблює краса стилю, мелодії, філософська глибина тексту і – театральність. З добірки його шансонів можна зробити калейдоскоп спектаклів. У суперлегкому жанрі вар'єте, ресторанного співу він досяг неймовірних людських глибин: «Кто же нас успокоит, бесконечно уставших, кто укажет нам путь в это царство весны...». На сцені театру «Сузір'я» (під назвою «Мне так хочется счастья и ласки») й у «Срібному острові» ми зіграли цю виставу 111 разів (на кінець березня, коли відбувалася розмова – М.М.). Стали лауреатами фестивалю камерних театрів у Москві, виступали в Югославії, Італії, Шотландії. А як у репертуарі з'явилася така незвична для київської сцени публіцистична вистава як «Жаклін»?

Після трагікомедії «Їх четверо» за Габрієлою Запольською ми залишилися без спонсорів. Я заметушилась. Пот-

рібно було дбати і про наступну постановку, і про хліб насущний. Вистава «Жаклін» не була чимось вимірним, скоріше компромісом. Пам'ятала, які черги стояли в Единбурзі саме на цю п'єсу — «Хто вбив Норму Джин?», у якій, на відміну від нашого варіанту, грали усього два актори — виконавці ролей Жаклін Кеннеді та обвинувачувача. Питання — відповіді... Автор п'єси — журналіст англійського радіо Нік Бед — подарував мені примірник п'єси. І я притримала його на «чорний день». Ми зробили красиву історію — чотирикутник, і «Жаклін», незважаючи на слабку драматургію, все ж таки тримає увагу глядачів.

Скільки співробітників у штаті Вашого театру?

Крім мене — чоловік Юрій Степанович Коротов, у минулому театральний звукорежисер, а нині директор і адміністратор. А ще — донька Настя (названа на честь Настасії Пилипівни), яка вчиться в 11 класі. На «Срібному острові» все, зокрема костюми, робимо своїми руками.

Акторів запрошуєте переважно з Лівого берега?

Мені потрібні вільні актори. Мої ж колеги з Театру на Лівому березі зв'язані поточним репертуаром. Один з основних акторів «Срібного острова» 22-річний Михайло Шикла. Він працює без поспіху, без штампів і приколів. Михайло — індивідуальність, актор глибокий, з даром самоаналізу. У нашій наступній постановці — «Морфій» за Булгаковим — він виконуватиме головну роль.

А його партнерка з «Намиста...»? Як Вам вдалося знайти її аж у Вінниці? Певне, запримітили її здібності ще під час навчання в КДІТМі?

Оксану Бандуру до Київського театрального інституту не прийняли. Вона закінчила училище при вінницькому театрі імені М.Садовського. Після однієї з вистав «Жаклін» сама підійшла до мене, попросилася на роботу. Звичайно, важко їздити на вистави з іншого міста, але вона дає собі раду. Роль Джіл складна. Це юне створіння водночас легковажне і практичне. На цю роль пробувалися чотири актриси. Кожна була цікава, але кожній чогось бракувало. В Оксані ж є все.

У вас велика театральна біографія. А чому не склалися стосунки з кіно?

Як і кожна актриса, особливо в молоді роки, я жагуче мріяла зніматися в кіно. Іноді запрошували, робили проби, але

врешті-решт роль віддавали московській зірці. Хоча, без зайвої скромності, скажу, що я виглядала переконливішою. Жалкую, що не знялася у ролі Соломії Крушельницької. Тоді фільм, який ми знаємо під назвою «Повернення Батерфляй», збирався ставити Микола Мащенко. Не так давно я знялася в «Обітниці» Василя Ілляшенка. Але це не «моє» кіно. Тепер на кіностудії не буваю. Люблю зосереджуватися на чомусь одному — театрі. Проте не відкидаю можливості зніматись. Шанс є і в 80 років. Потрібно лише, щоб роль мені подобалась.

■ Людмила Лимар у виставі «Білий джаз Кароліни Ешлі».

■ Людмила Лимар у виставі «Прощальна вечір» за романсами Олександра Вертинського.

Наша розмова з Людмилою Лимар відбувалася в її невеличкій квартирі на першому поверсі «артистичного» висотного будинку. Звернув увагу на велику кількість театральних фотографій у кімнаті (на чільному місці — з Лівановим у «Тихому Доні»), плакатів, а ще — матеріалів для підготовки вистав: платівки з голосами Олександра Вертинського і Мерилін Монро, книги, відеокасети про Жаклін Кеннеді... Ця вродлива енергійна жінка живе театром і вдома. І це не може не викликати поваги.

Інтерв'ю взяв Микола Максимов